

ד"ת לפרשת אחרי מות – קדושים

הרב גור גלון - ישיבת הר ברכה תשפ"א

זכינו להתחיל לפני קצת יותר משבוע, במסגרת הדף היומי, את מסכת יומא. והמשנה הראשונה של המסכת מדברת על כך שהכהן הגדול שבא לעבוד בבית המקדש ביום הכיפורים צריך להיות נשוי, ובעניין זה אומרת המשנה:

"...רבי יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמא תמות אשתו שנאמר: 'וכפר בעדו ובעד ביתו', ביתו זו אשתו, אמרו לו אם כן אין לדבר סוף".

כלומר כולם מודים שכהן הגדול ביום הכיפורים חייב להיות נשוי, אלא שלשיטת רבי יהודה יש לחשוש שאשתו תמות, ואילו לשיטת חכמים אין מקום לחוש לכך, שכן אם חוששים לכך, אז יש לחשוש שגם אשתו השנייה תמות וכן הלאה.

ויש לשאול מדוע חשוב שהכהן הגדול יהיה נשוי? מדוע הוא לא יכול להיות רווק?

הרש"ר הירש כותב:

"ובעד ביתו: אין לתאר כהן גדול בלא בית - הווה אומר, בלא נישואין ובלא אשה. שהרי הוא מבטא במקדש את האידיאל המוסרי של האומה; ובחייו הוא עובר לפני העם כמופת. משום כך עליו להציג בחייו דמות חיי גבר - בשלמות התפקיד המוסרי: חובה עליו לשאת עול נישואין - שהוא הבסיס לכל התפתחות מוסרית, היסוד לישע המוסרי של העם. אכן האשה הרעיה היא חלק של ייצוג הכהן הגדול במקדש; ואפילו היה הכהן הגדול נשוי, אך אשתו מתה ביום הכיפורים לפני העבודה - אין הוא רשאי לעבוד כאלמן. הכהן הגדול ביום הכיפורים חייב להיות בעל לאשה - ולאשה אחת בלבד: "בעדו ובעד ביתו ולא בעד שני בתים"

הכהן הגדול הוא דמות המופת, האיש שמייצג את כולנו. כהן גדול שאיננו נשוי הוא חסרון אדיר. לא טוב היות האדם לבדו, ואדם שאיננו נשוי הוא אדם חסר, כדברי הגמרא ביבמות (סב,ב):

"אמר רבי תנחום א"ר חנילאי: כל אדם שאין לו אשה - שרוי בלא שמחה, בלא ברכה, בלא טובה... במערבא אמרי: בלא תורה, בלא חומה... רבא בר עולא אמר: בלא שלום, דכתיב: וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא".

הרש"ר הירש מחדד ומסביר שהחתונה היא חובה מוסרית. צריך להיות שותפים לגידולה ופיתוחה של האומה, והקומה הנוספת היא שהאדם מזקק את מידותיו, את האגואיסטיות שלו, כאשר הוא מתחתן. לא לחינם כתב האר"י, שכפי שמזכיר זאת מו"ר הגר"א מלמד בכל חופה שהוא עורך, שמצוות ו'אהבת לרעך כמוך', עליה נלמד בפרשה, מתקיימת בשלימות רק בין בני הזוג.

כל מי שנשוי יודע כמה מתרוממת האישיות, וכמה נבנות המידות, בזכות הזוגיות.

ברובד עמוק יותר ניתן לומר שיום הכיפורים הוא יום האהבה הגדול, היום שבו הקב"ה מכניסנו לחדר הייחוד, לקודש הקודשים, שתוכו רצוף אהבה, שמכונה חדר המיטות, שבו רואים את

הכרובים המעורים זה בזה כחיבת זכר ונקבה. מי שאיננו נשוי, לא יודע מהי אהבה, מהו קשר עמוק, והוא לא יוכל לפעול את המחילה, כי הוא לא מבין מאיזה עומק של חיבה ואהבה מגיעה המחילה.

לעני"ד המשל שהמשילו במקומות רבים בתנ"ך על כך שהקשר בין עם ישראל והקב"ה דומה לקשר בין איש ואשה, איננו רק משל, אלא טמונה בתוכו אמירה עמוקה. מי שלא בונה זוגיות עמוקה ומלאת אהבה, לא יוכל לחוש את עומק הקשר עם הקב"ה, שרק מתוך היפתחות הלב לאהבה זוגית, ניתן להתעלות לאהבת ה'.

יהי רצון שנוזכה לבנות זוגיות אוהבת ועמוקה, שהולכת ומעמיקה עוד ועוד משנה לשנה, זוגיות שנבנית מתוך אחריות כלל ישראלית, כי טיב החינוך שנעניק לילדינו, תלוי הרבה מאד בטיב הזוגיות שנוזכה לבנות. ומתוך כך, נתעלה להכיר ולחוש את עומק הקשר שבין הקב"ה לעם ישראל, בין הדוד לרעיה, ולהתמלא אהבת ה'.